

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кафедра «Машинобудування, мехатроніки і робототехніки»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПАТЕНТОЗНАВСТВА ТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА

м. Кропивницький – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Анотація дисципліни	3
3. Мета і завдання дисципліни	3
4. Формат дисципліни	3
5. Результати навчання.....	4
6. Обсяг дисципліни	4
7. Пререквізити	4
8. Технічне і програмне забезпечення /обладнання	5
9. Політика дисципліни.....	5
10. Тематика лекційних та практичних занять	5
11. Система оцінювання та вимоги.....	6
12. Рекомендована література	7

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи патентознавства та авторського права
Рік викладання	2021-2022 навчальний рік
Викладач	Кириченко Андрій Миколайович доктор технічних наук (спеціальність 05.03.01 – процеси механічної обробки, верстати та інструменти) професор кафедри металорізальних верстатів та систем, проректор з науково-педагогічної роботи
Профілі в наукометричних базах даних і наукових соцмережах	Google Scholar , ORCID , Scopus
Контактний телефон	(+380)522-559-359
Е-пошта	amkyrychenko@gmail.com
Дистанційні заняття у синхронному режимі - за розкладом занять	Постійна адреса Zoom-конференції: https://us04web.zoom.us/j/7946560189?pwd=N2VqN01mRGIZaHdNdUdDWjBkWEFrOT09
Очні та дистанційні консультації у синхронному режимі - за розкладом консультацій	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація дисципліни

Курс «Основи патентознавства та авторського права» призначений для набуття знань з організації в Україні системи промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, основ створення об'єктів промислової власності, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації.

3. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є надбання студентами знань з організації в Україні системи промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації; вмінь проводити патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції; здобуття навичок роботи з нормативно-правовими документами, патентною документацією, в оформленні матеріалів заявки на об'єкт права інтелектуальної власності, а також договору на передачу права або використання об'єкту права інтелектуальної власності.

Завдання: вивчення студентами організації в Україні системи промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій.
Формат очний (Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- організацію в Україні системи промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності;
- методологічні основи створення об'єктів промислової власності і інженерної психології;
- захист патентних прав, авторського права та суміжних прав;
- систему патентної інформації;

вміти:

- проводити патентні дослідження в певній галузі техніки;
- оформляти заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності;
- використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції;
- працювати з нормативно-правовими документами, патентною документацією.

6. Обсяг дисципліни

Ознака дисципліни, вид заняття	Характеристика
Рекомендації щодо семестру вивчення	3 семестр
Спеціальність	
Кількість кредитів / годин	2 / 60
Кількість змістових модулів	2
Нормативна / вибіркова	вибіркова
лекції	28/4
самостійна робота	32/56
Вид підсумкового контролю	залік

7. Пререквізити

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання дисципліни «Інтелектуальна власність».

8. Технічне і програмне забезпечення /обладнання

Оскільки при вивченні дисципліни використовуються інформаційні технології навчання, система дистанційної освіти Moodle, бажано мати комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами, виконання тестових завдань в системі дистанційної освіти та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

9. Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. Детальніше за посиланням URL : [http://www.kntu.kr.ua/doc/Кодекс академічної доброчесності.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/Кодекс_академічної_доброчесності.pdf)

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції.

Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях

Недопустимі: запізнення на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання завдань та самостійної роботи.

Організація освітнього процесу.

Викладач і здобувачі повинні дотримуватися вимог «Положення про організацію освітнього процесу ЦНТУ», «Положення про дотримання академічної доброчесності НПП та здобувачами вищої освіти», інших нормативних актів університету <http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=4>.

10. Тематика лекційних занять

Назви тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		лк	с.р.
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Патентна інформація та документація Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності. Державна система патентної інформації. Система класифікацій. Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності. Пошук патентної інформації	8	4	4
Тема 2. Патентні дослідження Зміст і порядок патентних досліджень за ДСТУ 3575-97. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр. Нові інформаційні технології. Документування етапів правової охорони об'єктів промислової власності. Використання патентної інформації при створенні і засвоєнні нової техніки.	8	4	4
Тема 3. Охорона прав на винаходи і корисні моделі Основні поняття і положення. Об'єкти винаходів і їхні ознаки. Автори і власники охоронних документів. Дата подання і пріоритет заявки. Експертиза заявки і реєстрація патенту. Авторська винагорода. Особливості подання і експертизи міжнародної заявки на винахід.	8	4	4

1	2	3	4
Тема 4. Оформлення заявки на винахід (корисну модель) Перелік матеріалів при поданні заявки на винахід в Україні. Формула винаходу. Опис винаходу. Ілюстративні матеріали. Реферат. Оформлення міжнародної заявки на винахід.	12	4	8
Змістовий модуль 2			
Тема 5. Охорона прав на промислові зразки Основні поняття і положення. Оформлення промислового зразка. Експертиза заявки та реєстрація патенту. Приклад оформлення заявки на промисловий зразок в Україні. Оформлення міжнародної заявки на промисловий зразок.	4	2	2
Тема 6. Охорона прав на фірмові найменування та знаки для товарів і послуг Основні поняття і положення. Захист права на фірмові найменування та знаки. Перелік класів товарів і послуг за МКТП. Оформлення міжнародної заявки на товарний знак та її експертиза.	4	2	2
Тема 7. Охорона прав на раціоналізаторські пропозиції і науково-технічну інформацію Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції. Види та зміст науково-технічної інформації. Особливості конфіденційної (нерозкритої) інформації. Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації. Оформлення і реєстрація «ноу-хау». Реалізація «ноу-хау».	8	4	4
Тема 8. Авторське право Види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Об'єкти авторського права. Суб'єктивне авторське право, його зміст і межі. Оформлення заявки на державну реєстрацію прав автора. Авторські договори.	4	2	2
Тема 9. Суміжні права Поняття суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права, їх зміст і межі. Захист авторських і суміжних прав.	4	2	2
Усього годин	60	28	32

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань і умінь (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи патентознавства та авторського права» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається з рейтингу навчальної роботи (засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, виконання практичних та індивідуальних завдань), для оцінювання якої призначається 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Основи патентознавства та авторського права»

Поточний контроль та самостійна робота									
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
10	10	10	20	10	10	10	10	10	100

Примітка: T1, T2, ..., T9 – тема

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За системою ЦНТУ	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення щодо засвоєння здобувачем дисципліни
90-100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та рубіжного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82-89	B	4 (дуже добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та рубіжного контролю в цілому.
74-81	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та рубіжного контролю в цілому виконав не повністю.
64-73	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми рубіжного контролю не виконав.
60-63	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та рубіжного контролю в цілому
0-60	Fx, F	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та рубіжного контролю в цілому.

Критерії оцінювання. Знання здобувачів вищої освіти оцінюється при проведенні екзаменаційного контролю як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

– "відмінно" – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє основними аспектами з першоджерел тарекоренованої літератури, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

– "задовільно" – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– "незадовільно" – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

12. Рекомендована література

Базова

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. І. Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с. – 5,67 Мб.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44252>
2. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: Підручник. – К.: ТОВ «Кондор», 2005. – 428 с.
3. Пентюк Б. М., Назаренко І. І., Вірник М. М. Основи патентознавства та інтелектуальної власності. Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2007. – 195 с.

Допоміжна

1. Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявки на винахід (корисну модель) : затвержені наказом № 91 Державного підприємства «Український інститут промислової власності» від 07.04.2014. [Електронний ресурс]. – URL : https://ukrpatent.org/i_upload/file/metod-rekom-vynakhid-2017.pdf.
2. Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок : метод. рек. / уклад. Т. В. Бованенко ; Держ. департамент інтелект. власності. – Київ, 2007. – 48 с. – (Інтелект. власність в Україні).
3. ДСТУ 3575–97. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення. [Чинний від 1998-01-01]. Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 1997. – 16 с.
4. ДСТУ 3574–97. Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення. [Чинний від 1998-01-01]. Вид. офіц. – Київ : Держспоживстандарт України, 1997. – 10 с.
5. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжні права: Навч. посібник. – К.: ПВП, 2004. – 260 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Спеціальна інформаційна система Укрпатенту [Електронний ресурс]. – URL : <https://sis.ukrpatent.org/uk/search/simple/>
2. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». (Введений в дію Постановою ВР № 3769-ХІІ (3769-12) від 23.12.93 // ВВР. – 1994. – № 7. – Ст. 33) [Електронний ресурс]. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3687-12> .
3. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ Міністерства освіти і науки України 22.01.2001, №22, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>.
4. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок [Електронний ресурс]. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02#Text> .
5. Правила розгляду заявки на промисловий зразок [Електронний ресурс]. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0313-02#Text> .